

	Бүс нутгийн нэр ¹	Төвийн бүс
	Аймаг, дүүргийн нэр	Сэлэнгэ, Ерөө сум
1. ГАЗАРЗҮЙН МЭДЭЭЛЭЛ		
1.1.	Газар нутгийн нийт хэмжээ	820.3 мянган га
1.2.	Газар нутгийн онцлог (Уулархаг, тал хээр, говь гэх мэт)	Ерөө сум нь физик газарзүйн мужлалаар Хангай-Хэнтийн уулархаг их мужид багтах бөгөөд ойт хээрийн бүсэд далайн түвшнээс дээш 674-2110 метрт оршдог. Нутгийн урд болон хойд хэсгээр уулархаг, газрын гадаргын хэрчигдэл ихтэй буюу налуужилт ихтэй.
1.3.	Усны нөөц	Хойд мөсөн далайн ай савд хамаарагдах бөгөөд нийт 207 том, жижиг гол горхиос бүрддэг. Мөн байнгын ундаргатай 8 булаг, 298 гар худаг, 33 инженерийн худаг, 5 рашаан, 2 нуур тус тус байна.
1.4.	Орон нутагт байгаа байгалийн баялаг	Алт, төмрийн хүдэр
1.5.	Газар ашиглалтын хувь хэмжээ <ul style="list-style-type: none"> ○ Хөдөө аж ахуйн зориулалттай: ○ Тариалангийн талбай: ○ Бэлчээр: ○ Ой: ○ Бусад: 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Хөдөө аж ахуйн зориулалттай 183599 га ○ Тариалангийн талбай -23848 га ○ Бэлчээр -148503 га ○ Ой -500204 га ○ Бусад -35803 га
2. ХҮН АМ БА НИЙГЭМ		
2.1.	Нийт хүн амын тоо <ul style="list-style-type: none"> ○ Эрэгтэй, эмэгтэй ○ Хүн амын тоо насны бүлгээр (0-14 нас, 15-34 нас, 35-65 нас, 65 ба түүнээс дээш насныхан) ○ Өрхийн тоо (үүнээс малчин өрх) 	Нийт хүн ам- 7035 Эм- 3388 Эр- 3647 Хүн амын тоо насны бүлгээр: <ul style="list-style-type: none"> • 0-14 нас-2153 • 15-34 нас- 2024 • 35-64 нас-2484 • 65+ нас 374 Нийт өрх-2018 Үүнээс малчин өрх-298
2.2.	Дундаж наслалт <ul style="list-style-type: none"> ○ Эрэгтэй ○ Эмэгтэй Дундаж наслалт улсын дундажтай харьцуулж оруулах	Эрэгтэй: Улсын дундаж наслалт- 67.62 Сумын дундаж наслалт-67.12 Эмэгтэй: Улсын дундаж наслалт- 76.85 Сумын дундаж наслалт-78.09
2.3.	Угсаатны бүлгүүдийн мэдээлэл <ul style="list-style-type: none"> ○ Үндэстний цөөнх 	<ul style="list-style-type: none"> • Барга-2 • Баяд-297 • Буриад-148 • Дархад-34 • Дарьганга-14 • Дөрвөд-532 • Захчин-77 • Казак-241 • Монголын харьяат бусад-8 • Монголын харьяат гадаад-13 • Мянгад-16 • Өөлд-6 • Сартуул-30 • Торгууд-32 • Тува-5

¹ Үндэсний Статистикийн хороо: Баруун бүс, Хангайн бүс, Төвийн бүс, Зүүн бүс, Улаанбаатар

		<ul style="list-style-type: none"> • Урианхай-498 • Халимаг-2 • Халх-5173 • Харчин-3 • Хотогойд-5 • Хотон-14
2.4.	Хүн амын суурьшилт <ul style="list-style-type: none"> ○ Аймаг, дүүргийн төв ○ Сум, хороо 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Сумын төв-3834 ○ Тосгон-3201
2.5.	Шашин шүтлэг	<ul style="list-style-type: none"> ○ Шарын шашин-60% ○ Бөөгийн шашин-30% ○ Лалын шашин-3.4% ○ Христийн шашин-6.6%
2.6.	Хүн амын өсөлтийн хувь	/-0.2/
2.7.	Төрөлтийн хувь	7.9
2.8.	Нас баралтийн хувь, түүний голлох шалтгаан	Хавдар, осол гэмтэл цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин зэрэг нь нас баралтын зонхилох шалтгаан болж байна. Бугант тосгонд нас баралт бүртгэгдсэн тохиолдлын 33,3%-ийг осол гэмтлийн шалтгаант нас баралт эзэлж байна
2.9.	Эхийн эндэгдлийн харьцаа	0
2.10.	Нялхсын эндэгдэл	0
2.11.	Эрүүл мэндийн салбарын нийт зардал	707,387,868.59
2.12.	Эмчийн хүрэлцээ (1000 хүнд ноогдох)	Сумын төвд эмчийн хүрэлцээ 66 хувь. Бугант тосгоны эмчийн хүрэлцээ 0.9 байна.
2.13.	Эмнэлгийн орны хүртээмж	18
2.14.	Хүн амын дунд зонхилох тохиолддог өвчлөл, түүний учир шалтгаан	Ерөө сумын ЭМТ-ийн өвчлөлийг харьцуулахад амьсгалын эрхтэн тогтолцооны өвчлөл, цусны эргэлтийн эрхтэн тогтолцооны өвчлөл, хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцооны өвчин, шээс бэлгэсийн эрхтэн тогтолцооны эмгэг, мэдрэлийн эрхтэн тогтолцооны эмгэгүүд тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байна. Бугант тосгон Сүүлийн 10 жилд амбулаториор нийт 26526 тохиолдолд үзлэг хийгдсэн байгаагаас тэргүүлэх шалтгаанд ЗС-17,2% , Амьсгалын эрхтэн тогтолцоо 14,4%Бөөр шээс ялгаруулах эрхтэн тогтолцоо 9,6% хоол боловсруулах-4,7% осол гэмтлийн шалтгаант - 2,7% бусад өвчлөл тус тус эзэлж байна.
2.15.	Хүн амын дундах таргалалттай холбоотой судалгаа, статистик тоо баримт	Бугант тосгоны нийт хүн амын 40-өөс дээш насны иргэдийн дунд биеийн жингийн индексээр ангилан үзэхэд 20.9%-нь таргалалттай гэсэн судалгаа гарсан байна.
2.16.	5-аас доош насны хүүхдүүд жингийн дутагдал	Жингийн дутагдалтай хүүхэд байхгүй.
2.17.	Нэг хүнд ногдох архины хэрэглээ	Жилд - 22л
2.18.	Тамхины хэрэглээ <ul style="list-style-type: none"> ○ Эрэгтэй ○ Эмэгтэй 	Тамхины хэрэглээ жилд-41,400 хайрцаг Эрэгтэй жилд-21,404 хайрцаг Эмэгтэй жилд-19,996 хайрцаг
2.19.	Ариун цэврийн байгууламжийн хүртээмж	Ариун цэврийн байгууламжийн ажлын тендерт 159,0 сая төгрөгөөр “Баянсүвд эрдэнэ” ХХК шалгарч гэрээ байгуулан 100 хувьтай Улсын комисс хүлээлгэн өгсөн.
2.20.	Хүүхдийн гэрлэлт	Хүүхдийн гэрлэлт бүртгэгдээгүй.
2.21.	Дотоодын шилжилт хөдөлгөөн	Насанд хүрсэн -23 Хүүхэд- 14

2.22.	Боловсролын зардал	-
2.23.	Боловсролд хамрагдалтын хувь <ul style="list-style-type: none"> ○ Бага ○ Дунд ○ Ерөнхий боловсрол 	Нийт ерөнхий боловсролын сургуульд 903 хүүхэд хамрагдаж хамрагдалтын хувь 100 байна.
2.24.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сурч боловсрох эрхийн хэрэгжилт <ul style="list-style-type: none"> ○ Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт ○ Бага, дунд, мэргэжлийн болон ерөнхий боловсролд хамрагдалт 	Сургуулийн хэмжээнд оношлогдсон хөгжлийн бэрхшээлтэй 13 суралцагч байна. үүнээс сонсголын 1, оюун ухааны 5, өвчний оноштой 6, хавсарсан оноштой 1 байна. 11 суралцагч танхимаар 2 суралцагч зайнаас суралцан байна.
2.25.	Бичиг үсэг тайлагдалтын түвшин (15 ба түүнээс дээш насныхан унших, бичих чадвар)	Бичиг үсэг үл мэдэгч суралцагч байхгүй ба сургууль завсардалт гараагүй.
2.26.	Гүйцэтгэлийн үнэлгээний дүн	2024 оны багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээнд дунд ангийн 22 багш, бага ангийн 15 багш нийт 37 багш үнэлгээнд бүртгүүлснээс бага ангийн 3 багш үнэлгээнд ороогүй бөгөөд дунд ангийн 1 багш шилжиж явсан. 33 багшаас 21 багш буюу 63,6 хувь нь гүйцэтгэлийн үнэлгээнд тэнцсэн.
3. ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН		
3.1.	Байгаль орчины тулгамдсан асуудал	<ul style="list-style-type: none"> - Ойжуулалт хийх талбай хомс - 1 байгаль хамгаалагчид ногдох газар нутгийн хэмжээ том - Алслагдсан газрын эзэнгүй хог хаягдал их - Бэлчээрийн доройтол - Цөлжилт - Үер усны эрсдэлтэй бүсэд 25 айл өрх суурьшдаг
3.2.	Эрх зүйн орчин	Байгаль орчны багц 33 хууль
3.3.	Уур амьсгал	Уур амьсгалын мужлалтаар эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай мужид багтах боловч чийглэг дулаан зунтай, өвөлдөө үе үе хүйтэрдэг. 1 дүгээр сарын дундаж температур – 32,2С 7 дугаар сарын дундаж температур +18,9С жилийн дундаж салхины хурд 21,2 м/с хүрч жилийн хур тунадасны нийлбэр 374,3 мм орчим
3.4.	Ойн нөөц	Ерөө сумын ойн сангийн талбай 677531 га байдгаас ашиглалтын бүсийн 326311 га талбай бүхий ойн сантай.
3.5.	Уул уурхай	<ul style="list-style-type: none"> - Уул уурхайн лицензтэй 42 ААНэгж, - Нөхөн сэргээлт хийсэн талбай 2478,55 га талбай, - Хүдэр олборлолт 2007-2024 онуудад 57704.780 тн
3.6.	Бэлчээр ашиглалт	НҮБ-н Стрийн төслийн санхүүжилтээр хийгдэж буй газар зохион байгуулалтын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөөнд бэлчээр ашиглалтын асуудлуудыг тусган оруулаад байна. Мөн хадлангийн талбайн ашиглалтыг сайжруулах зорилгоор 1,2,3-р багийн 350 малчин, мал бүхий өрх, бизнесийн зориулалтаар 49 иргэнтэй нийт 2900 гаруй га талбайн гэрээ байгуулан газрыг хуваарилан олгосон.
4. ЭДИЙН ЗАСАГ		
4.1.	Эдийн засгийн тойм мэдээ	Хүн амын нягтрал: <ul style="list-style-type: none"> • 2021-0.8 • 2022-0.9 • 2023-0.9

		<p>Нэг хавтгай дөрвөлжин км газар нутагт ногдох хүн амын тоо</p> <p>Хүн ам зүйн ачаалал :</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2021-55,3 • 2022-56,3 • 2023-55,5 <p>Нийт хадгаламж:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2021-10,516.3 • 2022-7,886.6 • 2023-9,004.1 сумын хэмжээнд хадгаламж өмнөх оноос 14,2%-р өссөн үзүүлэлттэй байна. <p>Нийт зээл:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2021-18,152.8 • 2022-19,670.3 • 2023-24,277.2 нийт зээлийн хэмжээ сүүлийн 3 жилд тогтмол өссөлттэй байна. <p>Даатгалд хамрагдсан өрх:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022 он -20 • 2023 он-27 <p>Даатгуулсан малын тоо:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022-3,048 • 2023он -3,454 <p>Хураамжийн орлого:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022-2,390 • 2023 он-3,300 /сая.төг/ <p>ДНБ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022-177,333 • 2023-215,657 /сая.төг/
4.2.	Өрсөлдөх чадварын ерөнхий үнэлгээний дүн	13
4.3.	Ажилгүйдлийн түвшин ○ Ажилгүй залуучуудын тоо	Ажилгүйдлийн түвшин = Ажилгүй иргэдийн тоо/ Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам = 94/2750= 3.4%
4.4.	Ядуурлын түвшин	Төвийн бүс – 24.6%
4.5.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн хувь	Ажиллагчдын тоо/хөдөлмөрийн насны хүн ам*100=1945/2331*100= 84%
4.6.	Хөдөө аж ахуйн голлох бүтээгдэхүүнүүд	<ul style="list-style-type: none"> • Үр тариа • Төмс • Хүнсний ногоо • Уринш • Арьс шир • Хөөвөр, ноос ноолуур • Сүү • Мах
4.7.	Жижиг, дунд үйлдвэрлэл	Сумын төвд иргэдийн хэрэгцээ шаардлага дээр тулгуурласан ахуй үйлчилгээний дараах төрлүүдээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Үүнд: Үсчин-3, оёдол-2, зурагчин-2, гар утасны худалдаа, канон эх бэлтгэл-2, комиссын бараа-2, шуудан холбоо-1, гоо сайхны бараа-1, ахуйн бараа-1, цайны газар -3, талх нарийн боов-2, хэрчсэн гурил-2, давсан урлал-1, гутал-1, дугуй засвар-1 15 чиглэлд 24 иргэн үйл ажиллагаа тогтмол явуулж байна. 2024 онд гоо сайхан-1, ломбард-1 нийт 2 иргэн шинээр үйлчилгээ үзүүлж байна.

4.8.	Ойн нөөцөөс олж буй орлого	Тайлант хугацаанд байгалийн нөөц ашигласны төлбөр 686683.8 мянган төгрөгийн орлого орохоос 409086.7 мянган төгрөгийн орлого орж 58.5 хувийн орлого орсон байна.
4.9.	Уул уурхайн салбараас олж буй орлого	Төсвийн тухай хуулийн дагуу орон нутгийн төсөвт орлого ороогүй болно. Орон нутгийн хөгжлийн санд Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөрийн орлого 152813.0 мянган төгрөг орсон байна.
5. ЭРЧИМ ХҮЧ		
5.1.	Эрчим хүчний хүртээмж	Тавин багийн шинэ суурьшлын бүсийн цахилгаан хангамжийн ажлын тендерт 714,0 сая төгрөгөөр “Техникийн цогц шийдэл”ХХК шалгарч 110/10кВ-ын Ерөө дэд станц яч№9-өөс тэжээлтэй 10кВ-ын агаарын шугамын-20 анкер тулгуурыг төмөрбетон анкер тулгуураар сольж салбарын шугамын тулгуур РЛНД-10/400 сольж маркийн хуурай салгуур суурилуулан бүрээстэй СИП-3 3х50маркийн Ltp=5600m агаарын шугам татаж шинээр барих 10/0,4кВ-ын хүчдэлтэй 2х250 кВА чадалтай дэд өртөөг тэжээх ажлыг 100 хувьтай байна.
5.2.	Цахилгаан, эрчим хүчний эх үүсвэр	Дархан Сэлэнгийн цахилгаан дамжуулах сүлжээ,
6. ХАРИЛЦАА ХОЛБОО		
6.1.	Үүрэн холбооны сүлжээ	Мобиком, Скайтел, Юнител, Жи-мобайл
6.2.	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл	-
6.3.	Интернет хэрэглэгчид	Шилэн кабель болон Home media интернэт сүлжээнд холбогдсон.
7. НИЙТИЙН ТЭЭВЭР		
7.1.	Нисэх буудал	Онц шаардлагатай үед нисэх, буух зориулалтын талбайтай.
7.2.	Төмөр зам	БТЕГ ХХК-ны 117 км
7.3.	Хатуу хучилттай зам	Дугуйн зам-4,7км Хатуу хучилттай – 11,2 км
7.4.	Усан зам	-
7.5.	Нийтийн тээвэр	-
8. БУСАД		
8.1.	Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос зөвлөмж, шаардага авсан эсэх	-
8.2.	Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлын тоо: ○ Шийдвэрлэсэн байдал	2024 оны 03 дугаар улирлын байдлаар нийт 82 өргөдөл, гомдол ирсэн байна. Үүнээс шийдвэрлэсэн 80, хугацаа болоогүй 1, шийдвэрлэх боломжгүй 1, шийдвэрлэлт 97.5 хувьтай.
8.3.	Шийдвэрлэгдээгүй хүний эрхийн зөрчил	-